

prof. Edvard Goršič

prof. Edvard Goršič

avtorji: Matic Skočir 5.a
Veronika Joster 5.a
Anja Zagoričnik 5.a

mentorica: Helena Klemen

Osnovna šola Hudinja, Celje

marec 2004

VSEBINA

	<i>Stran</i>
I. POVZETEK	1
II. UVOD	3
III. OTROŠTVO	7
IV. MLADOST	9
V. ŠTUDIJ	11
VI. SLUŽBOVANJE	11
VII. NAGRADE IN PRIZNANJA	16
VIII. DRUGI O EDVARDU GORŠIČU	21
VIII. 1. PISNI VIRI	21
VIII. 1. 1. <i>Edi – domoljub,</i>	21
VIII. 1. 2. <i>Nekaj kamenčkov iz mozaika</i>	24
VIII. 1. 3. <i>Oče</i>	30
VIII. 1. 4. <i>Prijatelj Edi</i>	31
VIII. 1. 5. <i>Nekaj misli v spomin</i>	35
VIII. 1. 6. <i>Nekaj spominov na mladost</i>	37
VIII. 1. 7. <i>Zgodilo se je</i>	39
VIII. 1. 8. <i>Edi Goršič</i>	41
VIII. 1. 9. <i>Spomini</i>	42
VIII. 1. 10. <i>Tenis in glasba</i>	49
VIII. 2. USTNI VIRI	52
VII. 2. 1. <i>Intervju z gospo Goršičevo</i>	52
IX. ZAKLJUČEK	56
X. LITERATURA IN VIRI	59

I. POVZETEK

Ljudje za časa življenja vsak po svoje prispevajo k zakladnici človeštva, vsak na svojem področju, po svojih močeh, talentiranosti in delavnosti ter po ponujenih možnosti. Vendar je nekaterim dano, da prispevajo večji del, so nekako vodilni v svoji dejavnosti, za njimi ostaja vidna, krepka in trajna sled.

V nalogi predstavljamo enega takih ljudi, ki je na svoj način vplival na kulturo mesta Celje in širše kot glasbenik, kulturni delavec in predvsem kot odličen zborovodja. To je žal že pokojni profesor glasbe Edvard Goršič.

Nam Slovencem je petje nekako v krvi. Znani smo po večglasnem petju. Tudi na šoli imamo pevski zbor, pa še sami radi prepevamo. Pregovor pravi, da kdor poje, ne misli slabo, saj takrat ne ko prepeva. Petje ljudi združuje, saj je glasba govorica vsega človeštva.

Ko smo se pozanimali o petju, pevskih zborih v Celju in okolici, je bilo ime Edvarda Goršiča na prvem mestu. Pri bolj pozornem zbiranju podatkov o njem smo bili osupli, kaj vse je v življenju bil in ustvaril. Da je bil celo odličen športnik, nas je v začetku presenetilo, potem pa ne več, saj je Celje vedno slovelo po vrhunskih športnikih. Ni se bilo težko odločiti, da raziščemo njegovo življenjsko pot in delo, ter zabeležimo dela njegovega ustvarjalnega obdobja. Pri tem smo se zavedali, da je spomin še živ, veliko ljudi ga je poznalo, zato moramo biti pri opisu njegovega življenja in dela natančni in resnični.

Najbrž smo prvi, ki smo se lotili biografije profesorja Edvarda Goršiča, zagotovo pa ne zadnji. Za nami bodo prišli drugi, ki bodo bolje osvetlili njegovo življenje in delo. Nas pa je bolj vodilo srce in spoštljiv spomin nanj.

II. UVOD

*Kaj ti je, deklica,
da si tak žalostna?
Kaj mi je, nič mi ni,
Srce me boli.*

Ljudska

Glasba spremlja človeka že od pradavnine. Najbrž je v stiski in v borbi za preživetje, ob veselju in žalosti, dojel čarobno moč tonov in šumov, posebej pa še moč ritma, ki ga je kar usmerjal v gibanje. Kot je glasbo razvijal sam, je glasba razvijala tudi njega. Od takrat glasba in gibanje v ritmu glasbe spremljata človeka do današnjih dni.

Prav tako je glasba že dolgo človekova spremljevalka od rojstva do smrti. Najprej kot novorojenček glasno zajoče, kar je za mamico lepše od vsakršne glasbe. Nato mu mamice poje uspavanke, potem poje sam in poje drugim, posluša glasbo. Na koncu mu zapojejo še žalostinko v njegov spomin in v opomin živim, da so za vsakega odprta grôba vrata, le da dneva ne pove nobena prat'ka, kot je čudovito povedal naš pesnik France Prešeren.

Smisel za glasbo ima vsak človek, le da je posluh za glasbo razdeljen med ljudi različno. Pevcev je veliko, dobrih pevcev in instrumentalistov že manj, malo pa je takih, ki znajo ustvarjati in poustvarjati glasbo. To so skladatelji, dirigenti ter zborovodje. Lahko so vse ob enem.

Skladatelju se glasbena umetnina rodi, ko ima navdih zanjo, v svoji domišljiji jo oblikuje, jo doživi in potem odtisne v notni zapis. V tem

zapisu umetnina spi in čaka kot Trnjulčica na kraljeviča, da jo obudi v življenje. Tak kraljevič je poustvarjalni umetnik, ki umetnino z lastno umetniško silo oživi in jo skozi lastno zamišljena izrazna sredstva pošlje med ljudi. Poustvarjalni umetnik mora imeti podobne lastnosti kot sam ustvarjalec, če naj ima oživljena umetnina tako izrazno moč kot si jo je zamislil skladatelj. Zato je poustvarjalni umetnik tudi umetnik ustvarjalec, ki interpretira skladateljevo delo. Podobno je v gledališču, kjer igralci in režiser oživijo zgodbo – umetnino, ki si jo je zamislil dramatik.

Vlogo poustvarjalnega umetnika, dirigenta, zborovodje in režiserja, je toliko bolj pomembna, ker oživlja umetnino v drugem, novem času in prostoru, ko so se izpopolnila izrazna sredstva in se je spremenila družbena zavest ljudi in njihovo dojemanje umetnine. Saj ljudje postajajo vedno bolj šolani in izobraženi, vedno več se jih zanima za umetnost. Tak glasbeni umetnik in poustvarjalec je bil prof. Edvard Goršič. Iz vsakega instrumenta je znal izvabiti glasbo. Največ je uporabljal harmoniko in klavir. Veliko nadarjenosti je podedoval od staršev, oče je igral na harmoniko, mati je zelo lepo pela in bila gledališka igralka, nekaj pa mu je bilo od glasbene muze posebej dodano. S to bogato popotnico je za svoj razvoj naredil veliko z neutrudnim delom, raziskovanjem in seveda študijem glasbe. Že kot mladenič je imel svoj ansambel. Bil je tudi odličen športnik, predvsem v ekipnih športih (vaterpolo, nogomet). Za poklic si je izbral glasbo, postal je profesor glasbe. V ansamblih, ki jih je vodil, je bil harmonikar ali pianist in tako tudi v gledališču. Najbolj pa je njegova

nadarjenost prišla do izraza pri vodenju mnogih pevskih zborov. Sam pravi, da je začel kot zborovodja, ker je bil ob pravem času na pravem mestu. Saj je vodil mešani pevski zbor France Prešeren, sedaj Celjsko pevsko društvo, dolgih štirideset let. Bil je ravnatelj Glasbene šole v Šentjurju, dirigent plesnega orkestra Žabe, glasbeni kritik, pisatelj (knjiga o slovenskem skladatelju dr. Antonu Schwabu, Trideseta leta na celjskem – Celjsko glasbeno življenje) in predvsem zborovodja. Z delovanjem v strokovnih žirijah zborovodij in kot direktor Zavoda za kulturne prireditve je usmerjal razvoj zborovskega petja in skrbel za rast kakovosti. Zlasti pri uveljavljanju in vzdrževanju Mladinskega pevskega festivala v Celju se je pokazala njegova organizacijska sposobnost, tudi tu je prevzel dirigentsko vlogo in jo izpeljal z znano vztrajnostjo uspešno do konca.

Najboljši in najbolj plemenit instrument je človeški glas, ki se tudi najbolj dotakne človeškega srca. Vendar se ne ravna le po fizikalnih zakonih, je tudi pod vplivom čustev in razpoloženja, danes barvit, jutri pust. Prof. Edvard Goršič je bil sposoben iz človeških glasov izvabiti umetnino, ki so jo bili ljubitelji petja deležni na premnogih koncertih in glasbenih tekmovanjih. S pevskimi zbori je osvojil mnogo pokalov in priznanj, za svoje delo je bil večkrat nagrajen.

Ko je prof. Edvard Goršič dirigiral, si je dal duška svojemu talentu. Zbor je vodil tako, da je iz pevcev iztisnil najzlahtnejše, kar so tisti hip premogli. Ni se bal pokazati svojih čustev, v ganjenosti mu je marsikdaj zalesketala solza v očeh.

Kako smo raziskovali?

Po uvodnem sestanku z mentorico smo ostali trije, ki smo si obljubili, da bomo nalogo izpeljali do konca. Naredili smo skrben načrt, kako bomo, kdaj in kje iskali informacije in gradivo, kaj bomo naredili posamezno in kaj skupno. Opredelili smo si časovni raspored, da ne bi zašli v časovno stisko.

Vedeli smo, da bomo največ izvedeli preko ustnih virov in zapisanih spominov. Naredili smo okvirni seznam ljudi, ki jih bomo intervjuvali ali poprosili za popis spominov. Kogarkoli smo prosili za spomine o profesorju, nam je ljubeznivo obljubil in obljubo izpolnil, kar kaže na ugled, ki ga je užival pokojni profesor. Šli smo tudi v knjižnico, kjer smo našli dela, ki jih je napisal ali bil soavtor.

Živo pričevanje smo posneli z diktafonom in vsebino skoraj dobesedno prenesli na papir, spomine sorodnikov, prijateljev in znancev smo skrbno prepisali. Brez sodobnega računalnika in pomoči mentorice (ter staršev) bi bilo urejanje in oblikovanje mnogo težje, kot je bilo. Ko smo nekajkrat gradivo prebrali, preuredili, preoblikovali, smo se odločili nalogo objaviti. Tako je nastajala in nastala raziskovalna naloga o življenju in delu prof. Edvarda Goršiča, za katerega smo sedaj zares prepričani, da si res zasluži naziv "Osebnost mojega kraja".

III. OTROŠTVO

Profesor Edvard Goršič se je rodil leta 1936 v Ljubljani kot prvorojenec materi Mariji, igralki, in očetu Ediju, vulkanizerju, harmonikarju, kolesarju, smučarju in nogometašu. Torej materi in očetu, ki ju je narava obdarila z vsestranskostjo. Nekaj njunih darov je podedoval njun prvorojenec.

Potem se je družina povečala še za brata Toneta in Janeza. Tone je znan športnik in športni pedagog. Janez je po očetu prevzel vulkanizerstvo in se ukvarjal z glasbo.

Slika 1
Slika z mamo leta 1936
(Vir: zasebna zbirka)

Leta 1946 so se preselili v Celje in že prvi teden mu je oče kupil dvanajstbasno harmoniko. Že čez pol ure je zaigral "Na planincih". Potem je za nekaj časa postavil harmoniko v kot. A usoda je hotela, da je prišel v roke znanemu harmonikarskemu pedagogu, učitelju Cirilu Rakuši.

Slika 2

Harmonikarski orkester z učiteljem Cirilom Rakušem
(leta 1947)

Edi Goršič, druga vrsta, prvi z desne
(Vir: zasebna zbirka)

Maistreovemu borcu, pokončnemu človeku, ki ga je vpeljal v pouk harmonike in mu dal veliko splošne izobrazbe.

V otroških letih je kot igralec nastopal v igrici "Pogumni Tonček", ki jo je režiral pokojni Branko Gombač.

Iz dečka je postajal fant in poleg umetniške žilice se je začel kazati tudi športni talent.

IV. MLADOST

Šolanje je nadaljeval v glasbeni šoli, na klavirskem oddelku, in obiskoval Prvo gimnazijo v Celju. Kot srednješolec se je začel ukvarjati tudi s športom. Najprej s tistim obveznim šolskim športom. Potem pa mu je plavanje priraslo k srcu tudi zaradi sošolcev, ki so ga pritegnili. Ker v Celju takrat še ni bilo bazena, so trenirali v t.i. mrtvem rokavu, tam, kjer zdaj teče Savinja od železniškega mostu naprej. Takrat ni bilo televizije. Tako je prijetne dneve preživel v fantovski družbi, športu in glasbi.

Rad se je pošalil pri obujanju gimnazijskih let. Rekel je, da ima devet gimnazij. Šport in glasba sta bila kriva, da je osmo gimnazijo malo pogrešil. Moral bi na popravni izpit in jeseni na maturo. Njegova mama pa je rekla: "Veš kaj, potem boš pa prehitro šel v Ljubljano na študij, pa bodi še eno leto doma." On pa je potem veselo gojil vaterpolo in druge osebne konjičke. V "deveti" gimnaziji pa se ni bilo treba učiti, ker je že vse znal. Težave so nastopile zaradi glasbe.

Takrat je začel delovati Radio Celje v današnjih prostorih Zdravstvenega doma. S harmoniko je pogosto nastopal in igral v živo v oddajah, saj takrat snemanja še ni bilo. Ustanovili so gimnazijski ansambel -trio-, ki se je imenoval Edi.

Slika 3

Ansambel Metronom leta 1965

Ples na šoli za medicinske sestre

(Od leve proti desni, spodaj: Peer Volodja, Četina Janko;

zgoraj: Končan Vili, Ferlež Milan, Videčnik Vili, Videčnik Mirko, Goršič Edi)

(Vir: zasebna zbirka)

S triom so nastopali v Gospodarskem klubu, kjer je bilo takrat elitno zbirališče gospodarstvenikov. Srečanje se je odvijalo v večernih urah. Takrat je veljal "hora legalis"; od 20. ure naprej ni bilo dovoljeno niti sprehajanje po ulicah, zato so mladi glasbeniki igrali skrivaj. Trio je obstajal tudi še v zgodnjih študentskih letih. Z njim so gostovali po Sloveniji in postali priljubljeni, seveda preko Radia Celje, potem pa Radia Ljubljana. Nastopali so na Veselih večerih, na kmetijskih oddajah, sodelovali so z Avseniki in Zadovoljnimi Krajnci.

Bil je član gimnastične vrste TD Partizan Celje. Igral je nogomet v gimnazijski vrsti in plaval. Na Ložnici blizu Vrtnarske šole ob Ljubljanski cesti so si fantje iz okoliša uredili okoli 300 m² površin in

naredili atletski stadion. Edi je skakal s palico (hmeljevko), dokler se mu ni zlomila. Bil je poln energije, vznesenosti, rad je tekal za žogo in gojil vse vrste športa. Bil je tudi član plavalnega kluba Neptun. Star pregovor pravi, da gresta glasha in šport dobro skupaj.

V. ŠTUDIJ

Po gimnaziji je najprej študiral romanistiko. Zaradi slabe podlage se je preusmeril na študij glasbe. Sprva na pedagoški oddelek oz. takrat Višjo pedagoško šolo, glasbeni oddelek v Ljubljani. Njegovi profesorji so bili znani slovenski uveljavljeni glasbeniki. In že tu se je začela usmeritev v zborovske vode.

V letih 1960-61 je že kot absolvent Pedagoške akademije zborovskega oddelka začel z vodenjem pevskega zbora France Prešeren.

Kasneje je končal še II.stopnjo na Glasbeni akademiji in leta 1984 postal profesor.

VI. SLUŽBOVANJE

V letu 1961 je v pisarni celjskega ZKO-ja srečal človeka, ki je bil tajnik Prešernovega zbora, ustanovljenega leta 1895. Zbor naj bi pel na proslavi ob 20. obletnici vstaje slovenskega naroda v Ljubljani

vrsto partizanskih pesmi. Dirigenta niso imeli. Edi Goršič je bil na pravem mestu ob pravem času. Prevezel je zbor in ga pripravil tako, da so lahko peli v Ljubljani. Sodelovanje se ni prekinilo, saj je trajalo vse do leta 1995, torej dolgih 35 let.

Članstvo v zboru se je večalo in povzpelo od 39 članov na 70 članov. Pod vodstvom Edvarda Goršiča je zbor začel posegati po zahtevnejši zborovski literaturi. Vrstili so se koncerti, zbor je nastopal ob jubilejnih dnevih, na kulturnih in političnih manifestacijah in v delovnih organizacijah ob praznovanjih. Nastopali so tudi po Jugoslaviji. Članstvo je nihalo med 60 in 80 pevci. Program je vedno težil h kakovostni rasti zborovske pesmi, kar se je odražalo na tekmovanjih in gostovanjih doma in v tujini. Pri pripravi nanje se je vključeval prijatelj zbora dr. György Mihálka, priznan pedagog z Madžarske.

Zbor je redno sodeloval na republiškem tekmovanju Naša pesem v Mariboru, kjer je že leta 1970 osvojil bronasto plaketo. Leta 1973 so imeli koncert v cerkvi Sv. Roka nad Šmarjem. Leta 1974 je zbor prvokrat nastopal s Celjskim godalnim orkestrom z interpretacijo Schwabovih skladb. Ob 80-letnici so prejeli Šlandrovo nagrado, najvišje občinsko priznanje.

V letih 1976-78 jih je okronala bronasta plaketa, leta 1980 pa srebrna plaketa na Naši pesmi v Mariboru. Leta 1978 tretje in 1979 drugo mesto na tekmovanju RTV Ljubljana »Naši zbori pred mikrofonom«. V

Budimpešti je zbor prejel posebno diplomo. Peli so še v drugih madžarskih mestih. Zbor je prepeval v vseh jugoslovanskih jezikih, v latinščini, angleščini, italijanščini, madžarščini, francoščini, poljščini, češčini, eno pesem pa celo v filipinskem jeziku.

Ob 85. letnici CPD je bil zbor odlikovan z državnim odlikovanjem Red zaslug za narod s srebrnim vencem. Seveda so se nagrade, pohvale in priznanja vrstila. Leta 1991 v času osamosvojitve je zbor nastopal s Celjskim godalnim orkestrom na raznovrstnih prireditvah.

Januarja 1992 je zbor pel v avdienci pri papežu Janezu Pavlu II.

Slika 4

Edi Goršič v avdienci pri Papežu Janezu Pavlu II, januar 1992
(Vir: zasebna zbirka)

V letih 1993-94 so se z veseljem odzvali vabilu zabavnega orkestra Žabe za skupen nastop na božičnem koncertu.

Leta 1968 je postal prvi učitelj harmonike in klavirja v Glasbeni šoli Šentjur, ki je delovala pod okriljem Delavske univerze Šentjur. Ker se je število učencev večalo, je povabil k sodelovanju glasbene pedagoge. Tako je nastala Glasbena šola Skladateljev Ipavcev Šentjur. Vodil jo je 24 let. Leta 1969 je postal umetniški vodja Moškega pevskega zbora skladateljev Ipavcev Šentjur in ga vodil 20 let. Učil je glasbo in vodil pevski zbor na II. osnovni šoli v Celju, ki je bila takrat še v stavbi današnje Gimnazije Center Celje.

Slika 5
Pevski zbor II. OŠ v Celju leta 1960
z ravnateljico Vero Strehovec
(Vir: zasebna zbirka)

Vodil je zbor I. gimnazije v Celju od leta 1976 do 1981, mešani mladinski zbor, s katerim je na festivalu v Celju in Haagu na Nizozemskem dosegel odličje. Leta 1982 je bil ravnatelj Zavoda za kulturne prireditve v Celju.

Po pripovedovanju je bil najsrečnejši, ko je v mestnem parku dirigiral preko 2500 mladim pevcem iz vseh osnovnih šol Slovenije. Rad se je ukvarjal z mladino in zborovsko glasbo, saj je Celje znano po Mladinskem pevskem festivalu, ki traja že od leta 1973 z mednarodno udeležbo vsaki dve leti.

Tudi v Varaždinu, kjer poteka podoben festival, je bil član žirije. Ravno tako v Švici na podobnem festivalu.

V gledališču je delal kot korepetitor, ko je igralce učil petja pesmi. Kasneje je opremil nekaj predstav z glasbo, npr.: Sodnik Zalamejski ~ 60. leta, Figule fagule – otroška predstava. Napisal je glasbo za Mikelnov satirični kabaret Inventura 65. Napisal je šansone, saj je skoraj ves ansambel prepeval. Takrat ni bilo posnetkov, ker še ni bilo tako razvite tehnologije. Zato je bil pianist na predstavi tudi avtor glasbe. Predstav je bilo veliko, opevale pa so dogodke tistih časov: politične, družabne, ...

Sodelovanje na tej predstavi je zanimivo tudi zato, saj je bila odigrana na soboto, na katero se je g.Goršič poročil. Vendar je po vseh zapletih Gledališče predstavo prestavilo z 10.00 na 9.30 uro

dopoldan, tako da je uspel priti na poroko ob 11.30, sicer zadnji trenutek, kjer so ga vsi, zlasti žena, z veseljem pričakali.

Imel je tudi pisateljsko žilico. V knjigi *Trideseta leta na Celjskem* je s prof. Boženo Orožen in prof. Brankom Goropevskim opisal celjsko glasbeno življenje. Napisal je tudi knjigo o življenju in delu dr. Antona Schwaba, slovenskega skladatelja, ki je izšla leta 1995.

VII. NAGRADE IN PRIZNANJA

1. Zveza kulturnih organizacij Slovenije - Komisija za Gallusova odličja - je Gallusovo plaketo podelila Edvardu Goršiču 27. 1. 1995 z utemeljitvijo.

"Edvard Goršič je zborovstvu zavezan že več kot trideset let. Na prvem mestu velja omeniti delovanje med mladimi: od 1961. leta na celjski 2. osnovni šoli, potem v Pionirskem domu, še zlasti pa na celjski gimnaziji, katere zbor je bil med vodilnimi na mladinskem pevskem festivalu v Celju, večkrat pa tudi v mednarodnem prostoru. Vrsto let je odlično vodil množične nastope mladinskih zborov festivala.

Istega leta 1961 je za vrsto imenitnih predhodnikov prevzel najodgovornejšo nalogo tudi pri mešanem zboru Celjskega pevskega društva, tedaj v okviru Železničarskega kulturnega društva France Prešeren. Zavzetost in vztrajnost, še bolj pa muzikalni vzgib in občutek za interpretacijsko pronicljivost, so razvili zbor v enega od

osrednjih slovenskih zborovskih organizmov. Na slovenskem tekmovanju *Náša pesem v Mariboru* je bil zbor devetkrat, vedno pa skrbno pripravljen in ugledno uvrščen. Tekmovali so tudi v tujini: v Švici, Italiji, Franciji, Bolgariji in Nemčiji, gostovali pa še na Madžarskem, v Romuniji, Češki in na Norveškem. V repertoarju ima vrsto najtehtnejših zborovskih del domačih in tujih skladateljev, o kakovosti njihovih izvedb pa pričajo številni posnetki, nekateri od njih so bili izdani tudi na nosilcih zvoka (omeniti velja, da je uspešno vodil tudi več drugih odraslih zborov).

Na koncu velja še enkrat opozoriti na Goršičevo glasbeno pedagoško delovanje, ki je ravno tako zaznamovalo slovensko ljubiteljsko zborovstvo. Kot organizator Mladinskega pevskega festivala, kot član in predsednik ocenjevalnih žirij, kot predavatelj na zborovskih seminarjih in kot svetovalec številnim zborovodjem je bistveno vplival na rast slovenskega mladinskega zborovstva.

Podelitev Gallusove plakete naj torej opozori na obsežno in uspešno opravljeno delo, ki predstavlja značilen delež slovenske glasbene kulture v preteklem obdobju. (Kot rečeno, jo bo odlikovancu izročil gospod Ivan Marin, predsednik komisije in nosilec Gallusove plakete.)"

Podelitev: 27. januarja 1995 v Celju

Št. plakete: 102

2. *Mestni svet mestne občine Celje je prof. Edvardu Goršiču podelil Srebrni celjski grb za dolgoletno uspešno glasbeno-publicistično delovanje, 11. april 1999.*

MESTNI SVET
MESTNE OBČINE CELJE

podeljuje

Srebrni celjski grb

EDVARDU GORŠIČU

za dolgoletno uspešno glasbeno-publicistično delovanje

3. *Sklad Republike Slovenije za ljubiteljske kulturne dejavnosti podeli Bronasto plaketo sklada Edvardu Goršiču za dolgoletno in uspešno delo. Maribor, 27. 1. 2000.*

SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LJUBITELJSKE
KULTURNE DEJAVNOSTI

PODELJUJE

**BRONASTO PLAKETO
SKLADA**

PREJEMAJE

Edvard Goršič

ZA DOLGOLETNO IN USPEŠNO DELO

Ljubljana, 27. januar 2000

Predsednik Upravnega odbora Sklada
Danijel Božič

4. *Ob 25-letnici uspešnega vodenja Mešanega pevskega zbora France Prešeren Celje je dobil prof. Edvard Goršič Celjski grb, ki mu ga je podelil Izvršni svet Skupščine občine Celje. 6. junij 1986.*
5. *Zveza kulturnih organizacij Celje mu je podelila Priznanje za dolgoletno delo na kulturnem področju. 20. maj 1989.*
6. *Priznanje ob 30. obletnici Ediju Goršiču za 15 let sodelovanja v ŽPD France Prešeren zabavni orkester "Žabe". Celje, 20. februar 1976.*
7. *Občinska konferenca socialistične zveze delovnega ljudstva Šentjur podeli Priznanje Osvobodilne fronte slovenskega naroda Edvardu Goršiču za razvoj glasbene vzgoje in zborovskega petja. 25. april 1987.*
8. *Republika Hrvatska Grad Zadar Mednarodno natecanje pjevačkih zborova. Zadar, 13. - 16. svibnja 1999. Diploma dirigentu Edvardu Goršiču.*

VIII. DRUGI O EDVARDU GORŠIČU

VIII. 1. PISNI VIRI

VIII. 1. 1. *Edi - domoljub, ...*

Pokojni Edvard Goršič -Edi- je leta 1973 poročal v takratnem časopisju o dogodkih na Mladinskem Pevskem Festivalu v Celju, kjer sem na povabilo pokojnega prof. Jurče Vrežeta tudi sama sodelovala kot prevajalka iz madžarščine.

Bilo je prelepo spomladansko vzdušje. Povsod po mestu pojoče skupine mladih pevcev. Navdušene nad lepotami Slovenije so se mlade pevke gimnazije iz Szegeda sprehajale ob Savinji po parku. Ko je bila polovica zbora že v parku, se je druga polovica še obotavljala na strani ob mestu. Začeli so peti kar na obeh bregovih Savinje. Edi jih je poslušal kar ob oknu svojega stanovanja. Napisal je lep članek, v katerem je omenil tudi to pevsko doživetje, podkrepljeno z rahlim vetrom v naravnem akustičnem okolju.

Članek sem prevedla in poslala dirigentu zbora prof.dr. Mihalki, ki je odlej večkrat zmagal na celjskem mladinskem Pevskem festivalu, na številnih seminarjih za mlade dirigente pa predaval o umetnosti vodenja zborov, umetnosti dirigiranja, glasbenega pouka mladih – začeni že v vrtcih... Postal je velik Edijev prijatelj in ljubitelj

Slovenije. Vse več zborov Slovenije in Madžarske si je izkazovalo gostoljubnost, izmenjevalo medsebojne izkušnje, ...

Na Madžarskem so silno radi prisluhnili izvajanju slovenske zborovske literature, zlasti priredbam ljudskih ali narodnih pesmi.

Leta 1976 je dobil Mešani pevski zbor "France Prešeren" pod vodstvom prof. Edija Goršiča vabilo za sodelovanje – gostovanje na zborovskem trienalu "VANDOR SANDOR" v Veszpremu, Budimpešti in Szegedu.

Sodelovalo je še osem zborov iz tujine in madžarska zborovska zveza KOTA je povabila enega predstavnika takratne Jugoslavije: MPZ France Prešeren iz Celja pod vodstvom prof. Edija Goršiča.

Dvajset let sem pela v tem zboru. Kot prevajalka pri programu sem imela lahko delo, ker sem poznala vsebino programa, pesmi, posebej še Edijevo glasbeno dušo in njegovo sposobnost približati program zahtevam občinstva.

Na Festivalu se je zahtevala izvedba mnogih borbenih pesmi in delavskih koračnic. Festival je potekal v času pred prvomajskimi prazniki. Tridesetega aprila smo dodatno nastopili v Tovarni rezervnih avtomobilskih delov, ki so nas tisti dan gostili. Prisotni so bili vsi delavci, praznično odeti, pa tudi ekipa novinarjev in nekaj glasbenih strokovnjakov ter nekaj študentov glasbenega pouka iz Breste.

Pred nastopom so prosili Edija, naj nekdo pove, o čem bodo peli. Ni bilo več časa za pisanje programa, zato sva z Edijem sproti razlagala vsebino skladb. To je bila zelo dobra poteza, saj udeleženci niso razumeli našega jezika. Izstopalo je nekaj poznavalcev slovaščine, ki je podobna slovenščini. Pri partizanskih pesmih je Edi spremljal zbor tudi s harmoniko.

Občinstvo je zahtevalo več dodatkov, direktor pa je naznanil, da bomo prvega maja nastopili v ljudskem parku "NEPKERT", kjer bo poleg ostalih zborov iz tujine tudi naš zbor nastopil na odprtem odru. (Direktor je s svojo družino res prišel in sedel v prvi vrsti.).

V tovarni je zbor kot zadnjo točko zapel »Zdravljico«. Pojasnila sem, da je naš zbor ponosen, da se imenuje po svojem največjem pesniku, in razložila vsebino obeh kitic. Po besedah: "Žive naj vsi narodi, ki hrepene dočakat dan ..." je sledil bučen aplavz. Edi je že čakal z dvignjeno roko na aviso, pogledal me je s strani in vprašal: "Si jim vse povedala?" "Da." "Potem jim povej tudi to, da bo to nekoč naša slovenska himna." Sledil je močan aplavz, saj so Madžari leta 1956 preživljali zelo hude čase v boju za lastno svobodo.

Po zadnjem koncertu v Szegedu so se na odru zahvaljevali za izredno bogate nastope. Z nekaj besedami tudi predstavnik organizatorja Festivala in sindikata Madžarske. Ob koncu je glasno izjavil mladi študent, absolvent visoke glasbene šole iz Budimpešte: "Povejte, Teri, Vašemu dirigentu in zboru, da sem v univerzitetni knjižnici našel

podatke o Prešernu in povejte jim, da smo ponosni, ker imamo prevod Zdravljice tudi v madžarščini." Takrat smo pa mi, pevke in pevci, z Edijem na čelu tudi sami zaploskali.

V letih skupnih nastopov v Romuniji, Bolgariji, Švici, na Norveškem, v Italiji, Zadru, na festivalih v Celju, je bilo veliko doživljajev in dogodkov. Naš zborovodja je obvladal dirigiranje v parku in skupni nastop pevcev ter orkestra. Zelo pretanjeno je izbral pesmi. Bil je izreden glasbeni talent z vrhunskim, mojstrskim občutkom za ritmiko v glasbi, odličen pianist, harmonikar, vsaki priložnosti primerno je znal napisati verze. Poznamo ga kot športnika, izrednega sogovornika in domoljuba. Zato sem se odločila za opis dogodkov iz leta 1976.

Teri Kokalj

VIII. 1. 2. Nekaj kamenčkov iz mozaika spominov na mojega dolgoletnega dirigenta prof. Edvarda Goršiča

Pisati o profesorju Edvardu Goršiču je izziv, obenem pa veliko tveganje. Ne verjamem, da bi lahko kakšen pisec v celoti opisal njegovo veličino, pa čeprav bi ga dobro poznal.

Pisati o Ediju kot prijatelju je nekaj popolnoma drugega kot o izvrstnem glasbeniku in briljantnem dirigentu, kar so prof. Edvardu Goršiču priznavali vsi tisti, ki so bili iskreni in do glasbe pošteni, vsi,

ki so na glasbenem področju nekaj pomenili. Imel sem srečo, da se mi je ponudila priložnost spoznati in doživljati ga v obeh vlogah; kot prijatelja in kot profesorja ter dirigenta.

In kako sem ga spoznal? Že kot mladostnik sem z velikim občudovanjem poslušal njegovo muziciranje na radijskih valovih. Pritegnile so me bogate harmonije in virtuoznost njegovega igranja. To je izvajal v živo, v eter. Takrat so na radiu izbirali res najboljše, zato je bilo njegovo ime znano, saj je s svojim triom E.G. in orkestrom Metronom nastopal na mnogih pomembnih prireditvah v Celju in po Sloveniji. Igrali so tudi dixieland glasbo in so bili idoli naše generacije.

Znano je, da je bil profesor Edvard Goršič tvorec in dolgoletni ravnatelj glasbene šole v Šentjurju. Bil je njen pedagoški in duhovni vodja že od samega začetka delovanja, saj je že od leta 1968 kot prvi pedagog in učitelj harmonike ter klavirja mlade tako navdušil, da se je vpisalo kar veliko učencev. Šola je takrat delovala pod okriljem Delavske univerze Šentjur. Ker je število vpisanih učencev hitro raslo, je k sodelovanju povabil še glasbene pedagoge za druge instrumente. Tako je nastala glasbena šola, ki je nadaljevala svoje poslanstvo pod okriljem Osnovne šole Šentjur. Kmalu zatem pa je bila verificirana kot samostojen zavod z imenom Glasbena šola Skladateljev Ipavcev Šentjur. Na tej šoli so dobili osnovno glasbeno izobrazbo mnogi glasbeni talenti, ki so danes pedagogi in poučujejo glasbo na osnovnih šolah in glasbeni šoli v Šentjurju ter drugod po Sloveniji.

Nekateri so se podali na pot reproduktivnih umetnikov. Pobudnik in ravnatelj te šole je bil vseh štiriindvajset let zaslužni profesor Edvard Goršič. Bil je človek, ki je za znamenitimi skladatelji Ipavci največ naredil na področju glasbe v Šentjurju. V letu 1969 je sprejel mesto umetniškega vodje moškega pevskega zbora v našem kraju. Zbor je v zasedbi prenovil in ga kot dirigent zelo uspešno vodil skoraj dvajset let. Ob začetku vodenja zbora sva se spoznala tudi osebno. Sledilo je nešteto lepih pevskih doživetij, druženj z drugimi zbori doma in na tujem, tudi lepih uspehov in odličij ni manjkalo. Kako smo bili pevci zbora ponosni nanj, kadar je ob kakšnih posebnih priložnostih dirigiral drugim večjim zborom, na skupnih nastopih tudi orkestrom in godbam, več tisočglavim združenim pevskim zborom ob zaključnih koncertih M. P. F. v Celju. Vedno je z neverjetno natančnostjo svojega dirigiranja izpeljal še tako zahtevne glasbene partiture do vrhunca in ob koncu skladbe je sledil buren aplavz občinstva.

Tudi na nastopih našega zbora je bilo tako. Čeprav je bil na vajah naš strog profesor, velikokrat tudi šaljiv, vendar skoraj nikoli zadovoljen z našim pevskim znanjem, je bil na nastopih naš prijatelj, na katerega si se lahko zanesel. Na odru se je pevec počutil varnega, ko je pred zbor stopil on. Nikdar ni pustil pevcev na cedilu; še ob tako zahtevnih interpretacijah in nepredvidljivih krizah pevskih glasov je s svojo izjemno umetniško močjo vodil izvajanje skladbe brežhibno do konca. Če si sledil gestikulaciji njegovih rok, vsaki mišici na njegovem obrazu, si vedel, kdaj in kako je treba zapeti. Če pa si bil še kljub temu

negotov in boječ, te je z dodatnimi znaki znal spodbuditi; češ: daj, zapoj, zakaj se bojiš, saj znaš. In znal si in pel z užitkom.

Bile so pesmi, ki so mu posebno segale do srca. Ob dirigiranju takšne skladbe si na njegovem obrazu lahko opazil posebno zanesenost in ganjenost. Takrat smo še posebno sledili izrazni moči njegovega dirigiranja. Pesem je do popolnosti dosegla svoj umetniški namen v vsej veličini. Takrat smo bili srečni vsi.

Ob tako lepih trenutkih si lahko v dirigentovih očeh opazil iskrice, ki najbrž niso bile nič drugega kot prikrite solze. Tudi ob pesmi, ki se glasi: Kaj ti je deklica, da si tak` žalostna ...je bilo večkrat tako – kot da bi shutil svojo usodo.

Svojega dirigenta prof. Edvarda Goršiča smo imeli radi tudi kot prijatelja. Kar Edi smo mu morali reči. Za navidez nedostopno osebnostjo se je skrival človek s plemenito, blago dušo, polno humorja, domislic in pripravljenosti za prijateljska druženja.

Ob takšnih druženjih je vse prisotne vedno očaral, ne da bi to sam vedel ali hotel. Vsak je želel biti v njegovi bližini, še posebno, kadar si je nadel harmoniko ali se usedel za klavir in je glasba kar vrela iz njega. To so bila najlepša in nepozabna doživetja z njim.

Sedaj že davnega leta 1986 smo bili člani MPZ skladateljev Ipavec iz Šentjurja gostje našega prijateljskega zbora iz Szegeda na

Madžarskem. Med drugim so nam omogočili tudi ogled zanimivosti Budimpešte. Tako so nam gostitelji pripravili zanimiv večer z zabavo v starem delu Budimpešte, v pristanišču ob Donavi. Po prijetnem druženju v stari madžarski restavraciji imenovani Čarda nam nekaterim še ni bilo do spanja. Zato smo skupaj z Edijem Goršičem zavili v manjše zabavišče, iz katerega se je slišala prijetna glasba. Ko smo vstopili v prijeten, v madžarskem stilu opremljen prostor, smo najprej zagledali glasbenika, ki je igral na cimbele in pel. Poleg njega pa je na stolu samevala velika klavirska harmonika. Edi Goršič jo je brez kakršnih koli formalnosti vzela, si jo nadel na ramena in že sta z madžarskim cimbalistom igrala, kot da bi že vrsto let vadila skupaj. Vse do jutranjih ur sta igrala prelepo, a zahtevno glasbo, resne in zabavne narave, madžarskih, nemških in drugih svetovno znanih avtorjev. Ustvarila sta nepozabno vzdušje med občinstvom, saj sta se tudi sama popolnoma predala lepotam glasbe, ki sta jo izvajala. Ob koncu nas je madžarski glasbenik v Edijevo odsotnosti povprašal, kdo je ta mož, ki ima toliko glasbe v sebi in jo zna tako doživeto odigrati. Seveda smo mu z veseljem povedali, da je to naš umetniški vodja zbora – profesor glasbe. Beseda je nanesla tudi o njem. Povedal nam je, da igra za užitek in nekaj za zaslužek. Drugače pa je profesor glasbe na visoki šoli za glasbo v Budimpešti. Nič nenavadnega, da se je zgodil tako lep in neponovljiv glasbeni dogodek, saj sta se srečala glasbena fenomena.

Zelo rad je bival v svoji počitniški hišici v Dramljah. Tam je imel vedno voljo kaj koristnega postoriti. Tudi tehnične stvari mu niso bile tuje. Vendar je bilo ob takšnih priložnostih vedno veliko smeha, kajti pri teh opravilih ni bil najbolj zanesljiv. Še dobro, da je rad povabil v goste prijatelje, pa smo skupaj rešili kakšno bolj zapleteno stvar in po navadi s pesmijo zaključili in okronali uspeh.

Zdaj, ko ga tam gori v Dramljah ni več, včasih obiščem njegovo zadnje počivališče. Spomnim se pesmi, ki nas jo je naučil prav on. Verz pravi takole: Oj, ta zelena trata, ta bo moj poslednji dom,... In res je njegov poslednji dom ves v zelenju, obdan z rožami. Človek se zamisli: Zakaj je tako zgodaj odšel od nas? Je sploh res, da ga ni več? Kje je zdaj? Bog ve. Človek ne.

Zagotovo pa je tu, tu pri nas, med nami in v naših srcih, ovenčan z vso lepoto svojih poustvarjenih melodij, in v srcih mnogih, ki so ga imeli radi in ga ne bodo nikoli pozabili.

S svojim bivanjem med nami nam je polepšal naš čas.

Rado Frece, član moškega pevskega zbora Skladateljev Ipavcev Šentjur

VIII. 1. 3. Oče

Odkar pomnim, je moj oče stal na odru in dirigiral. Zdel se je zamaknjen, v svojem svetu; s svojimi rokami, z izrazom na obrazu je pripovedoval zgodbe glasbe, ki jo je izvajal. In vedno je hotel zgodbo izpiliti do konca. Ni bilo pomembno, ali je imela pesem besedilo ali ne, on je v melodiji in harmonijah našel svoj izraz. Mislim, da je tudi zato imel zelo rad opero, kjer ni bilo nujno, da si razumel besedilo, glasba je že sama po sebi dovolj zgovorna, da v človeku vzbudi mnogotera čustva.

Slika 6

Družina Goršič leta 1997

(Vir: zasebna zbirka)

Zanj je bila največja sreča, ko so pevci, njegova velika družina, podali poslušalcem v dvorani to njegovo pripoved.

Alenka Goršič

VIII. 1. 4. Prijatelj Edi

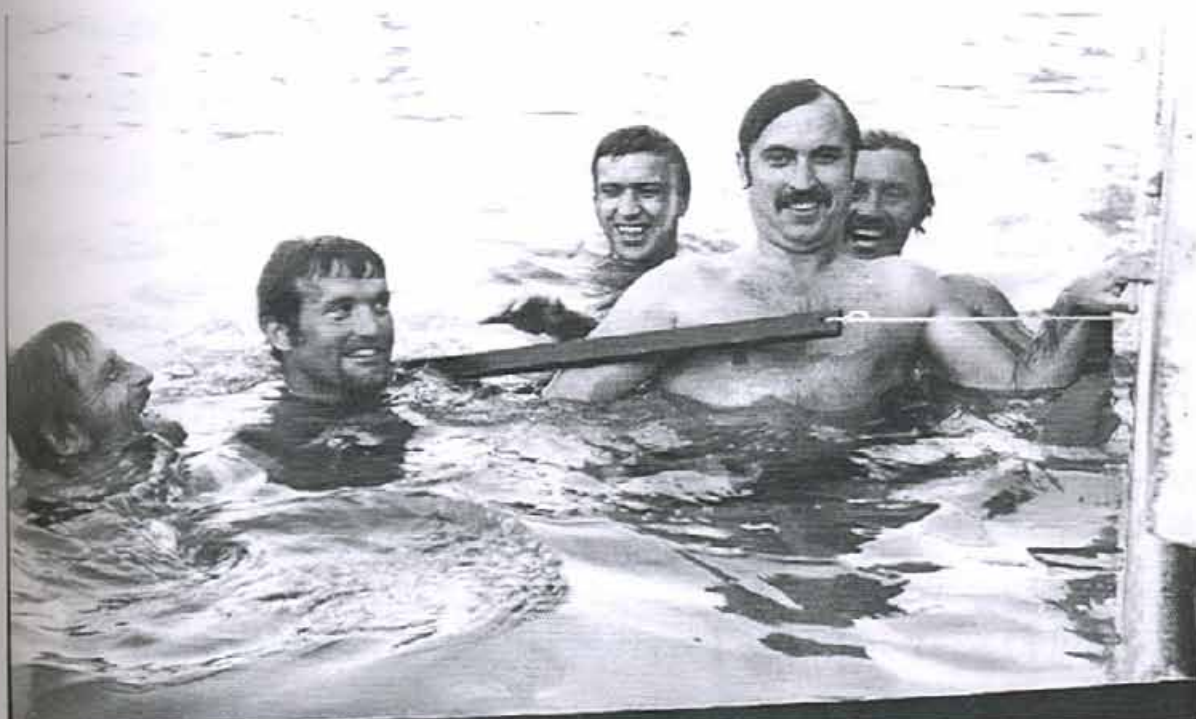
Moje prvo srečanje s prijateljem Edijem Goršičem je bilo nenavadno. Takrat sem bil zagnan gimnazijec v Ljubljani, on, nekaj starejši, pa Celjan, ki se je ukvarjal z istim športom kot jaz. S plavanjem in vaterpolom.

Prišli smo na vaterpolsko tekmo v Celje in si domišljali, kako smo dobri in nepremagljivi. Pa so nas po vseh pravilih potolkli in nam jih pošteno naložili. In smo »samozavestni« Ljubljančani odšli domov z repom med nogami.

A v spominu mi je ostal prav Edi Goršič. V ekipi sta bila sicer še dva njegova brata, Tona in Janez, vendar je bil on nekaj posebnega. Imel je le eno oko, predvsem pa koščene komolce, ki sem si jih dobro in za zmeraj zapomnil.

Pa še nekaj je bilo. Ob bazenu je vedno stala njihova mati Marija, za katero sem vedel, da je gledališka igralka. Tedaj sem se še krepko sukal v ljubljanskih gledaliških krogih, zato je bila zame še posebej zanimiva. Pa še "fejst" je bila kot strela.

Potem sem se z Edijem več let srečeval na športnih bojnih poljih – ob bazenih. Bila sva tekmovalca – tekmeca ali pa je bil on trener, jaz pa sodnik ali kaj podobnega. Skratka, spoznaval sem njega, njegove prijatelje in sodelavce ter sotekmovalce.

Slika 7

Vaterpolo, od desne proti levi: Edi Goršič-drugi, brat Tone-tretji,
Borut Alujevič-četrti
(Vir: zasebna zbirka)

Ko sem po končani Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo prišel s trebuhom za kruhom kot mlad igralec v Celje, sem se z Edijem spet hitro srečal.

Igrali smo igro Trije mušketirji (bil sem glavni D`Artagnan), on pa je napisal glasbo za songe, ki jih ni bilo malo in nas učil peti (korepetiral). To je bilo naporno delo, saj not nisem poznal in jih še danes ne znam brati. Imel je potrpljenje, prilagajal je glasbo našim sposobnostim in nastala je kar gledljiva predstava. Pa še "fušali" nismo preveč. Bila sva si še bližje kot prej.

Sledil je Jurčičev Deseti brat. Tam je v živo igral na harmoniko ljudske pesmi in nas spet učil peti. Spominjam se, da mi je pred nastopom vedno moral zapeti v uho mojo intonacijo, da sem pel tisto, kar me je naučil. Sicer bi pel vse kaj drugega. Peti v zboru nisem nikoli znal in ne znam še danes. Vedno sem pel solo, svojo "štimo" pa le, če sem se je dobro naučil. In največkrat me je tega naučil prav Edi.

S to predstavo smo prevandrali Slovenijo po dolgem in po čez. V avtobusu je Edi raztegnil meh in smo peli ter bili veseli vse dolge poti v kraje gostovanj in ponoči nazaj domov.

Kmalu po prihodu v Celje sem se poročil s Celjanko. (Vse Celjanke so "fejst" punce, je veljalo tedaj v Ljubljani in velja najbrž še danes. Pa še res je.) Bila je iz krogov znanih Celjanov in Celjank, prijateljica družine Goršič in mojih znancev iz športnih časov ter gledaliških krogov v Celju.

Tako se je prijateljstvo z Edijem in njegovo družino še poglobilo. Poleti smo se redno videvali na bazenu, pozimi v teatru, pa še naši otroci so bili približno enako stari.

Po premierah ali koncertih smo dostikrat zavili h Goršičem domov in tam je bilo veselo, da je kaj. Peli smo, Edi je igral na klavir ali harmoniko in venomer smo sanjarili o tem, da bomo v gledališču ustanovili oktet. Edi bo pa dirigiral. Kaj več kot do sanj nismo nikoli prišli. Nas je pa Edi pri mnogih predstavah še naprej učil peti. Bodisi glasbo, ki jo je sam napisal ali pa kakšno drugo.

Globoko v spominu mi je ostala majhna arija "Suzana, jaz ljubim te..." iz predstave Figaro se ločuje, ki jo je on uglasbil in pri kateri me je spremljal v živo s klavirjem. Naučil me je, da naj pojem svoje, potem počakam njega, da bo odigral svoj "plenk-plenk", kot je rekel, potem pa mi bo že dal z glavo znak, da greva skupaj dalje. In je bilo veselo, da je kaj. Njegov "plenk-plenk" na klavirju je trajal včasih minuto, včasih pa nekaj sekund. Pa se je vedno izšlo.

To pesmico sva potem dostikrat pela na različnih veselicah in zabavah in jo še danes rad zapojem. A vedno me stisne v srcu, ko se spomnim Edija. Morda jo pojem tudi v njegov spomin.

V posebno čast pa mi je bilo, ko mi je nekoč, v naših mladih letih, rekel: "Ali bi nastopil na prireditvi z mojim zborom? Mama nima časa." Takrat je na koncertih z njegovimi zbori, vodil jih je pa kar nekaj, vedno kot recitatorka nastopala mama Marija. Začutil sem, da me je tedaj Edi dokončno vzel za svojega. Potem smo nastopali na koncertih, Edi s svojimi zbori, Marija Goršič in jaz. Dokler je ni bridka smrt vse prezgodaj iztrgala iz naše sredine. Nato sem bil dolga leta na večini koncertov recitator. "Znaš take vesele, da pašejo v moj program," mi je vedno rekel.

Iz vsega tega je zraslo trdno prijateljstvo. Družili smo se, kadar se je pokazala priložnost. On je imel počitniško hišico v Dramljah, jaz v Šmarju pri Jelšah, oba sva vrtnarila in imela opravke v vinogradu. Vedno sva se spraševala: "Si že posejal solato? Je paradižnik tudi pri tebi rjav in gnil?" in podobno.

Ko smo na kakšnih trgativah ali drugačnih veselicah delali, jedli in pili, smo komaj čakali, da je Edi privlekel na dan svojo harmoniko. In zaigral. Znal je prav vse, na pamet. Če pa kakšne ni znal, je zaigral po posluhu. Tudi v tem je bil enkrat in nenadrekljiv mojster. Tako je iz dolgočasne veselice nastal pravi družbeno-družinski dogodek s petjem in plesom.

Zadnja leta sva bila skupaj v klubu Lionov. V skupini ljudi, ki so dobri po srcu in katerih geslo je POMAGAJMO. Ne na glas, ampak iz prepričanja. Sem je Edi nedvomno sodil.

In ko ga ni več, so mi ostali samo spomini nanj in na naša prijetna druženja.

Oj! Mladost ti naša,

kam odšla si?

Oj! Kje si?

Borut Alujevič

VIII. 1. 5. Nekaj misli v spomin na profesorja Edija Goršiča

Marsikateri Celjan bi želel pustiti mestu Celju tak pečat, kot je to uspelo, žal, pokojnemu Ediju Goršiču. Občudoval sem ga kot človeka dobre volje, glasbenega ustvarjalca, dirigenta, glasbenega pedagoga, vsestransko kulturno osebnost.

Spominjam se obdobja pred več kot dvajset leti, ko je gimnazijski pevski zbor ostal brez dirigenta. Delegacija dijakov pevcev ga je šla prosit domov, da bi prevzel vodenje tega takrat tako znanega in priznanega mladinskega mešanega pevskega zbora. Prošnji je ugodil in kmalu je bil zbor tako dobro pripravljen, da je že nastopil na koncertih, festivalih in na uspešnem gostovanju na Madžarskem. Profesor Edi Goršič je znal mlade navdušiti za glasbo in petje. Pevske vaje niso bile nikoli duhomorne, znan pa je bil tudi po tem, da je na nastopih iztisnil iz mladih grl najlepše tone, z mladih obrazov pa izvabil žar in veselje.

Celjski plesni orkester Žabe je prav pod njegovim vodstvom doživel vrh poustvarjanja. "Žabji" koncerti in plesi so dosegli vrhunec glasbenih užitkov in prijateljevanja, ko je Edi po končanem uradnem delu programa sedel za klavir in igral (ter pel) slovenske in tuje evergreene, jazz, pa tudi svoje skladbe, tako da smo peli in plesali ob njegovi spremljavi do zgodnjih jutranjih ur.

Kot ljubitelj vsestranskega kulturnega ustvarjanja je ljubil tudi gledališče. Njegova mama Marija Goršič je bila znamenita in priljubljena igralka v celjskem gledališču, zato je lahko že zgodaj spoznal očarljivi vonj gledališča, kjer je kasneje sodeloval kot avtor glasbe in korepetitor. V foyerju celjskega teatra so postavljeni doprski kipi v spomin na pokojne igralce, med njimi je tudi kip Marije Goršič. Po eni izmed predstav v okviru Dnevov komedije smo sedeli v foyerju

in se pogovarjali. Edi je sedel prav pod kipom svoje mame. Ko je nenadoma vstal, je pozabil, da je nad njim kip, in je narahlo udaril vanj. "Oprosti, mama, » je rekel in dodal: "Pa saj je vseeno, saj to nisi ti, si nisi nič podobna." Ta anekdota kaže še na eno plat njegovega značaja – duhovitost.

prof. Slavko DERŽEK

VIII. 1. 6. Nekaj spominov na mladost z bratom Edijem

Edi se je rodil v Ljubljani, materi Mariji (kasneje znani gledališki in filmski igralki) in očetu Ediju, vulkanizerju, ljubljanskem prvaku v diatonični harmoniki in kolesarju, smučarju ter nogometašu. Gotovo je Edi po starših podedoval nagnjenost h glasbi in športu ter je morda ravno zato dobil ime po očetu.

Kmalu po drugi svetovni vojni smo se iz Ljubljane preselili v Medlog pri Celju blizu znane kmetije Pišek. Spoznala sva se z vsemi kmečkimi opravili, pa tudi za nogomet se je našel čas. Igrala sva med seboj. Edi je imel precej večji gol, saj je bil pet let starejši. Ob nedeljah smo otroci hodili peš čez travnike k maši v Petrovče, popoldan pa sva šla v vas igrat volkerball (med dvema ognjema).

Po nekaj letih pet kilometrov dolgega vsakodnevnega pešačenja v šolo smo se preselili na Ložnico, tja, kjer je danes "Plava laguna". Tam sva spoznala veliko prijateljev, s katerimi sva preživela zanimive

športne ure. Če ni bilo drugače, smo se udarili brata Čepin (Janez in Mile- znani profesor košarke) in midva z Edijem.

Medtem je zrasel še tretji brat Janez. Tako smo imeli v kuhinji hokejske troboje- plošček je bila prazna škatla za loščenje čevljev, palici pa dva »širhakla«. Tudi skakalci v Planici smo bili, s stola na tla, ocenjevali smo daljino in slog ter oponašali znanega radijskega reporterja, prof. Draga Ulago. Edi, ki je skakal najdlje, je bil lahko takrat najboljši jugoslovanski skakalec Janez Polda.

Pravi podvig je Edi naredil z izletom z navadnim kolesom v Portorož. Nikoli ne bom pozabil prelepe razglednice, ki nam jo je od tam poslal.

Bil je tudi odličen plavalec. Spomnim se, da je na nekem tekmovanju na 1500 m v Žabjeku - mrtvem rokavu Savinje blizu Skalne kleti - imel tolikšno prednost, da je skočil še v bližnjo koruzo, ker je pač moral... Na bazenu, današnjem ljudskem kopališču, zgrajenem 1954, kjer smo Goršiči pustili kar veliko udarniških ur, smo se potem vsi trije zapisali plavanju in vaterpolu. Edi je še dolgo let vadil mlade plavalce in v klubu skrbel za razpoloženje.

Že v osnovni šoli se je pričel učiti klavir in harmoniko, ker pa je raje igral zabavno glasbo kot dolgočasne etude, je kmalu zapadel v nemilost pri tedanjem znanem glasbenem pedagogu Egonu Kuneju in glasbeno šolo končal s težavo, kar pa ga ni oviralo, da ne bi že v srednji šoli ustanovil trio Edija Goršiča, ki je kmalu nastopal tudi na

radiu. Tako se je pričela njegova glasbena pot, kar pa je že druga zgodba.

Z bratom se ga bova spominjala kot zabavnega in vsestransko nadarjenega človeka, ki je v Celju na več področjih pustil pomemben pečat.

Tone Goršič

VIII. 1. 7. Zgodilo se je

Zgodilo se je nenadoma, nepričakovano in šele ob poslednjem srečanju na pokopališču sem dojel, da se je življenjski krog Edvarda Goršiča mnogo prezgodaj sklenil. Za odhajajočim je nastala fizična praznina, ostali pa so dragi obvezujoči spomini na razgibana sprehajanja po poteh našega glasbenega načrtovanja in snovanja.

Bila sva pristna, neobremenjena sopotnika kulturnega življenja v Celju. Vsa štiri desetletja najinega druženja. Bilo je prijateljevanje dveh zborovodij, zapolnjeno z željo uresničevati poustvarjalno energijo brez zavisti in ljubosumja. Večkrat sva sodelovala kot ocenjevalca na tekmovalnih nastopih vokalnih skupin, kjer sem s posebnim zadovoljstvom ugotavljal, da sta se kljub njegovi visoki profesionalni usposobljenosti najini mnenji dopolnjevali in usklajevali.

Koncert njegovega zbora je bil zaradi programske naravnosti, razgibanosti in muzikalne polnosti vsakokratni dogodek. Temeljal je na Goršičevi sposobnosti glasbenega komuniciranja s pevci in preko njih s poslušalci. Njegovo programsko obzorje je bilo zelo široko. Glasbo je dojemal kot popolno vrednoto, posebej draga pa mu je bila slovenska ljudska pesem. Soodvisnost med njo in narodno zavestjo mu je bila nesporna in je temeljila na prepričanju, da je omogočila Slovencem ohranjati narodno verodostojnost. V to resnico je bil tako prepričan, da je ob raznih priložnostih, predvsem pa na pogovorih z zborovodji, priporočal, naj v svojih okoljih iščejo in odkrivajo tovrstno glasbeno bogastvo in ga vključijo v svoje programe. Žal se je to nekaterim zdelo nepomembno.

Med zaslužne Celjane se je Goršič umestil, ko je pred petimi leti izdal bogato monografijo o skladatelju, zdravniku in zborovodji dr. Antonu Schwabu z izborom njegovih najznačilnejših skladb. Velikega Celjana je tako uvrstil v slovenski glasbeni prostor in s tem postavil spomenik tudi sebi.

Pred slabimi tremi leti se je poslovil od aktivnega vodenja zbora in dirigentstvo predal svojemu sinu Matevžu. Koncertni večer je bil nabit z nostalgijo, prekrito z zborovim geslom "Kdor naš si, z nami poj." Pokazalo se je, da to ni bil le prazen stavek.

Najžlahtnejši spomin na Edvarda Goršiča mi bo ostalo posvetilo v knjigi o dr. Antonu Schwabu "Marjanu Lebiču v počastitev dolgoletnega prijateljstva".

Marjan Lebič

VIII. 1. 8. Edi Goršič

Z Edijem Goršičem sva prijateljela več kot štirideset let. Oba sva bila muzikanta in sva skupaj igrala v ŽABAH in diexiland bandu METRONOM.

Slika 8

Dobrna, novoletni ples 1960,
diexiland band Metronom

Od leve proti desni: Ašič Marjan, Končan Vili, Videčnik Mirko,
Videčnik Vili, Goršič Edi, Ferlež Milan
(Vir: zasebna zbirka)

Skupaj sva doživela veliko lepih trenutkov in glasbenih uspehov. O tem bi, če bi znal, lahko napisal zanimiv in gotovo zelo bran roman.

Gotovo pa je bil, tako lahko rečem zase, največičastnejši Edijev podvig dan, ko je prvi v Celju na novoletni prireditvi, in sicer na novoletnem koncertu ŽAB, ki jim je tedaj dirigiral, napisal aranžma za orkester skladbe Sveta noč, ga dal pred koncertom na pult in po izvedbi čestital več kot petsto poslušalcem vesele božične in novoletne praznike. Polna dvorana je bila najprej zelo presenečena, nato pa se je začel nepopisen aplavz, ki je trajal več kot deset minut.

Edi je tako prvi oznanil nove čase in prihajajoče spremembe v družbeno-političnem sistemu v naši državi. To je bilo konec osemdesetih let, ko je bila Jugoslavija še trdno v "sedlu" in ko Berlinski zid še ni padel.

Marjan Ašič

VIII. 1. 9. Spomini na Edija Goršiča

S prof. Edvardom Goršičem Sva se spoznala leta 1966. To leto sem se včlanil v Mešani pevski zbor "France Prešeren" v Celju katerega dirigent je bil Edvard Goršič. Še vedno mi je v spominu avdicija, ki sem jo moral opraviti. Po tem, ko sem zapel nekaj lestvic, mi je dirigent izrekel dobrodošlico in razporedil med tenoriste. Že po nekaj vajah sem spoznal, da je gonilna sila dirigent Edvard Goršič. Okoli

njega so se zbirali pevci tudi po pevskih vajah, po nastopih, ko je z izvirnim humorjem in pesmijo povezoval pevce. Če je le bila priložnost je rad sedel za klavir ali v roke vzel harmoniko in spremljal pevce. Še posebej mi ostajajo v spominu družabna srečanja zbora, zlasti novoletna srečanja zbora ali pa intenzivne pevske vaje. Na teh srečanjih je največkrat bila ob krstu novih pevcev, tudi "letna kronika" izpod peresa dirigenta. Nekaj tega je tudi zapisal in ob 105-letnici pevskega zbora je izšla drobna knjižica s šaljivimi zapisi in verzi, ki sta jih zapisala Edvard Goršič in Drago Horvat. Za širši krog bralcev je morda zanimiv del kronike iz leta 1990, leta ko je bila v Celju velika poplava in je prizadela tudi pevsko sobo na Gregorčičevi ulici v Celju kjer že dolga leta deluje pevski zbor ("France Prešeren", ki se je kasneje preimenoval v Celjsko pevsko društvo). "Kronist" Edvard Goršič je o tej poplavi zapisal:

*"Ob dnevu mrtvih pa nas voda je zalila
in obilo škode povzročila.*

Do nas oglasil se je radia klic:

"Prešernovci stopite vštric!"

Vsi do enega smo podn ribal

vera vode ven izlival;

sušil smo note in papir

a za nagrado- danes smo dobili nov klavir!

*Sezono v cerkvi smo končali,
z vrlimi godalci smo se zbrali
igrali Mozartasmo Bacha, Handla peli
kljub mrazu notranje bogati, srečni in veseli.*

*Na koncu te kronike želja in izrečeno upanje ob nastajajoči se
samostojni državi Slovenije:*

*"Danes imel je Marković svoj guč,
ne verjame še, da Jugoslavija je fuč.*

*Mi pa upajmo, da nova nam država
tud za glasbeno kulturo bo ta prava.*

*S tem je mojih verzov konec,
želim vam sreče poln lonec!"*

*Ker že pišem o šaljivih zapisih, naj še predstavim verze izpod peresa
Draga Horvata in sicer o dirigentu in zboru na intenzivnih pevskih
vajah v Portorožu:*

*"Se trudil je prijatelj Edi,
oči zavijal, klel tam spredi,
ko basi so grešili
in soprani previsoko zavili.
»Dajmo še enkrat!« je dejal
želed, da vsak bi dobro znal."*

*V kroniki iz leta 1979 je Edvard Goršič opisal pevske vaje takole:
(Prirejeno po narodni: Sinoči sem na vasi bil)*

*Sinoči sem na vaji bil,
na oni stran pol cije,
slišal sem en mili glas,
ko dirigent zavpije.*

*Zakaj pa vpiješ dirigent,
saj boš še ob štimo,
rajši po klavirju vdar
še bolj se ti smejimo.*

To je le nekaj utrinkov po zabavni plati, ki so povezane z Edvardom Goršičem. Tisti, ki smo bili sopotniki z Edvardom Goršičem, hranimo v spominu še veliko lepih nepozabnih trenutkov.

V nadaljevanju tega zapisa želim opisati moje spomine na Edvarda Goršiča zlasti tisto obdobje, ko sva sodelovala kot dirigent in jaz kot predsednik zbora. V tej navezi sva vodila zbor več kot 16 let, sicer z vmesnimi prekinitvami, ko so bili predsedniki Pavle Bukovac in kasneje dr. Radko Komadina.

Ob prevzemu dolžnosti predsednika mi ostaja v spominu najin prvi pogovor v vlogi dirigenta in predsednika. Pogovor je potekal na njegovem domu. Zdi se mi, da sva dobro zastavila najino delo in uspešno dolga leta sodelovala, skupaj snovala načrte, se veselila uspehov in tolažila ob neuspehih.

Če se ozremo a obdobje Goršičevega delovanja v zboru , ugotovimo, da je zbor vztrajno kakovostno rasel, seveda pa je dozoreval tudi dirigent sam. Dirigent in zbor so se sredi sedemdesetih let čutili sposobne, da so začeli študirati zahtevnejšo zborovsko literaturo in to kar uspešno. Prijavili so se na nekatera tekmovanja. Tu naj izpostavim Naša pesem v Mariboru . Sledila pa so tudi tekmovanja v tujini.

Slika 9
Naša pesem leta 1988
(Vir: zasebna zbirka)

V okviru Mladinskega pevskega festivala se je Goršič srečal z mnogimi vidnimi glasbeniki v Evropi. Globoko prijateljstvo pa se je spletlo z znanim zborovodjem iz Madžarske Dr. Mihalko, ki je nato vrsto let sodeloval z zborom. Njuno sodelovanje je pripomoglo občuten kakovosten skok zbora, s tem pa tudi ambicije za udeležbo na

vidnejša evropska tekmovanja zbora. Eno izmed vidnejših je bil Monterux v Švici, pa kasneje Tours v Franciji, Varna v Bolgariji, Budimpešta na madžarskem in drugod. Pevski zbor je pod vodstvom Edvarda Goršiča uspešno gostoval na Norveškem, Romuniji, Italiji, Nemčiji, Madžarski, Hrvaški Češki in drugod. Ob vseh mednarodnih nastopih pa so se vrstili redni koncerti doma. Redno je zbor nastopal na tekmovanju Naša pesem kjer je vedno dosegal vidne uspehe, kjer je nekajkrat le za kakšno desetinko točke izmuznila zlata plaketa, ki pa je leta 1988 končno le prišla v prave roke, v roke dirigenta Edvarda Goršiča.

V prispevku se ni mogoče ustaviti pri vseh vidnejših dosežkih zbora in dirigenta Edvarda Goršiča, ki je več kot 40 let vodil ta zbor, kar je prava redkost. To je bilo obdobje dela dirigenta, tistega mladega dirigenta, ki je leta 1961 prevzel zbor le za sodelovanje na proslavi 20-letnice Vstaje slovenskega naroda v Ljubljani. Človek se lahko samo sprašuje kaj je držalo nekoga toliko let pri zboru? Prepričan sem da ljubezen zborovske pesmi zbora s katerim je tudi sam dozoreval v nega najvidnejših slovenskih zborovodij. To mi potrjuje njegovo razmišljanje v uvodniku v brošuri ob 90-letnici zbora leta 1985. Takole je zapisal:

"Kmalu bo četrto stoletje, ko sem prevzel vodstvo danes slavljenega zbora. Stopil sem za dirigentski pult po tem, ko so se v 70-letni zgodovini Celjskega pevskega društva in pozneje zbora z današnjim imenom (MPZ "France Prešeren"-op avt.) kot dirigenti zvrstili tako eminentni slovenski glasbeniki kot so bili Lajovic, Schwab, Pregelj in

ostali. Pojaviti se kot dirigent pri takem ansamblu ni bilo lahko". ... V zadnjem delu uvodnika je nadaljeval in sklenil takole:

"Sreča in nezadovoljstvo, veselje in žalost, zmage in porazi, človeška dobrotta in zloba, tovarištvo in....Vse to so sestavni deli našega vsakdana. Tudi pevskega zborovstva. Vse to sem doživel v teh 24-letih pri tem zboru. Priznam, velikokrat sem obupal, hotel vreči puško v koruzo, pa vendar še vztrajam. Zaradi čudovitih ljudi, ki se dvakrat tedensko sestanejo in prepevajo v zanikrnih prostorih na Gregorčičevi 6." (Danes je to lepa pevska soba.)

Slika 10
Stična 1988
(Vir: zasebna zbirka)

Edvarda Goršiča, ki sva dolga leta sodelovala in prijateljevala sem vedno doživljal kot poštenega in pokončnega moža, odkritega sogovornika, ki je znal pohvaliti, ki je poznal solze sreče in tudi solze zaradi krivic. Znal je tudi vsakemu v obraz povedati svoje mnenje za kar je večkrat bil v nemilosti pri politikih in tudi med glasbeniki ni bil vedno najboljše razumljen. Če je bil v zmotah se je znal tudi opravičiti.

Prispevek Edvarda Goršiča za celjsko in slovensko kulturo je velik. Žal se je prehitro končala njegova življenjska pot. Ostali neuresničeni še mnogi načrti, ki jih je nameraval izpolniti.

Hvaležen sem mladim in mentorici na Osnovni šoli Hudinja, ki ste se lotili raziskati življenje in delo pedagoga , dirigenta in publicista Edvarda Goršiča.

Janko Poklič

VIII. 1. 10. TENIS IN GLASBA

Spoznala sva se pred skoraj 20 leti, pri rekreacijskem igranju tenisa. Poleg tega, da je bil glasbenik, se je ukvarjal tudi s športom. Redno smo se srečevali v tenis klubu na Hudinji. Prihajal je z ženo, največkrat sta igrala v dvojicah , občasno smo igrali tudi skupaj. Vedno je bil "fer" igralec, tako do nasprotnika, kot tudi v paru pri dvojicah. Predvsem pri mešanih dvojicah so včasih moški mislili, da morajo vse postoriti sami in ženskam skoraj niso pustili do žogice. Vendar je bil tudi tu Edi nekaj posebnega. Vedno je bil zelo pozoren in obziren, tak medsebojni odnos sta imela tudi ženo.

Pred časom je bilo igranje tenisa vezano predvsem na toplejši del leta, saj še ni bilo pokritih igrišč, zato je bilo tudi druženje po končanem igranju prijetno, odvisno od trenutnega navdiha smo posedeli na

terasi, Edi niti ni toliko govoril, vendar je znal biti zabaven, dobro pa je znal zaokrožiti tudi kakšno prijetno domisljico. Dobrih deset let smo se bolj ali manj redno videvali, posebej zanimivo je bilo na turnirjih, ki so se organizirali nekajkrat na leto. Pri zaključkih tekmovanj, po podelitvi pokalov ali organiziranih priložnostnih likovnih razstavah v klubu je velikokrat igral na sintisajzer, peli smo pa vsi. Ob glasbi se sklepajo samo prijetna znanstva. Verjetno so bila prav zaradi njega naša športna srečanja tako povezana z glasbo.

Prav tako kot v športu je bil tudi pri našem glasbenem "ustvarjanju" zelo toleranten. Poleg Edijevih klaviatur se je vedno našel še kdo, ki je vzel v roke kitaro, nekaj je bilo dobrih pevcev, tudi iz njegovih zborov, drugi pa smo pritegnili. Takoj je nastal spontan družabni koncert, naša srečanja so se znala zavleči tudi do jutranjih ur. Nikoli pa ni kakorkoli pokazal, da bi ga motili naši bolj ali manj ubrani glasovi, glasba ga je posrkala vase.

Zato so moji najlepši spomini na Edija povezani s prijetnimi občutki, ki jih je znal vzbuditi v nas. Kadar je bil še posebej dobro razpoložen, si je s poigravanjem na sintesajzerju dal duška in preklopil na jazz. Potem smo vsi obmolnili in samo še poslušali. Ponavadi pa je takrat prepeval on, pozabil je na nas in užival, mi pa seveda tudi.

Njegova hčerka, ki je mojo hči tudi učila flavto, je prav tako igrala tenis in kadar je imela čas, je prihajala s staršema. Bil je zelo ponosen

oče, vendar tega ni obešal na veliki zvon, to se je poznalo po njegovem odnosu do otrok. Včasih je Alenka vzela flavto, on pa jo je spremljal na klaviaturah, zaigrala sta in takrat se je videlo v njegovih očeh, kako zelo mu je to všeč.

Pa še en spomin se mi je utrnil. V času, ko sva se spoznala, je bil že ravnatelj glasbene šole v Šentjurju, ki sta jo obiskovali tudi obe moji hčeri, jaz pa sem bila še vzgojiteljica v vrtcu, zato sva v občini spadala "pod isto streho", saj so bili vsi vrtci, osnovne šole in glasbena šola združene v skupen VIZ- vzgojno izobraževalni zavod. Na nek način sodelavca, čeprav se tam nisva videvala. Takrat sem sicer že začela z vodenjem likovnih delavnic za otroke, kasneje, ko pa sem se začela z likovnim ustvarjanjem mladih profesionalno ukvarjati, mi je kar nekajkrat priskočil na pomoč, tako da so otroci iz šentjurske glasbene šole sestavili kulturni program in polepšali otvoritve otroških razstav.

Zaradi težav z zdravjem sem morala pred dobrimi petimi leti opustiti igranje tenisa in ga še vedno pogrešam, prav tako tudi naša družabna srečanja. Edi pa se je s športom ukvarjal do konca, še nekaj dni prej smo se srečali na trgu, z ženo sta imela načrte, kako bosta lahko po njegovi upokojitvi celo leto uživala na vikendu v Dramljah.

Spomin na Edija je lep, spominjam se veliko veselih doživljajev, niti enega slabega dogodka ni bilo, zato mi je všeč, da taki spomini ostanejo v nas.

Mihela Jezernik

VIII. 2. USTNI VIRI

VIII. 2. 1. Intervju Z gospo Goršičevo

❖ Kje ste spoznali profesorja Edija Goršiča?

S prijateljico sva šli iz kina. Ustavili sva se v kavarni Evropa in takrat je prišel Edi. Poznala ga je moja prijateljica in tako sva se spoznala.

❖ In kdaj sta imela prvi randi?

(Smeh)

❖ Ali ste takoj vedeli, da bo postal vaš mož?

Res je, takoj sem vedela.

❖ Je bil ponosen, da se njegova otroka ukvarjata z glasbo?

Seveda, saj ju je pravzaprav tudi usmerjal v to. Doma smo imeli klavir, smo prepevali, smo zelo veliko prepevali. Alenčica, ki je bila operirana na grlu, je s pomočjo glasbe začela govoriti.

❖ *Njegova najljubša jed?*

Pripravljala jo je njegova stara mama, imenovala pa se je šara. To je posebna primorska jed. Jaz sem jo skuhalo samo enkrat.

❖ *Po katerih državah je potoval?*

Uh, vsa Evropa, razen Anglije in Španije.

❖ *V katerih tujih državah mu je bilo najbolj všeč?*

Bil je na potepu po Bližnjem Vzhodu, Egiptu, Libanonu, ko je bilo še enoten. Bejrut je bilo zelo lepo mesto. Rad se je spominjal tega.

❖ *Koliko zborov je vodil?*

Naj jih naštejemo: Celjski pevski zbor, mladinski zbor, moški zbor, Ipavci, gimnazijski zbor, Drameljčani, drameljski moški zbor, zbor v pionirskem domu, zbor na II. OŠ Celje, šentjurski moški zbor.

❖ *Ali si je že kot otrok želel ukvarjati se z glasbo?*

Z glasbo že, z zborovodstvom pa ne. Začel je s harmoniko pri prof. Rakuši. Potem je spremljal orkester v glasbeni šoli, prof. Kunej ga ni preveč rad imel, ker je zelo rad izzival in je imel ...

❖ *Kateri pevski zbor mu je bil najbolj pri srcu?*

Prešeren prej, zdaj pa Celjsko pevsko društvo. Mislim, da v nekem obdobju tudi gimnazijski pevski zbor.

❖ Katero zvrst glasbe je sam najraje poslušal?

Armstronga, to se pravi jazz.

❖ Kdaj ste bili najbolj ponosni na svojega moža na njegovi poklicni poti?

Bila je to zlata plaketa, prva nagrada, v Mariboru...

❖ Ali je imel na glasbenem področju kakšnega vzornika?

Zelo je spoštoval Berstina.

❖ Katera glasbila je igral?

Kitaro in klavir. Igral je harmoniko in klavir, kitaro pa je imel samo za spremljavo pri Desetem bratu. Ko je prišel nekoč iz Novega mesta, mislim, da je bila 90. predstava, stanovali smo še na Ljubljanski, je bil tako dobre volje, da je pred vrati igral na frajtonerico. Na hrbtu jo je imel, pa je igral. Tega ne bom nikoli pozabila. Rekel je: "Vidiš, zdaj pa lahko že kar tako na hrbtu igram harmoniko." Vse, kar je v roke vzel, je obvladal...

❖ Kako je preživel svoj prosti čas?

Zelo rad je igral tenis, plaval je in smučal. Ko je bil mlajši, je igral vaterpolo, plaval in tekmoval.

- ❖ Ali se je v zgodovini svoje družine prvi začel ukvarjati z glasbo poklicno?

Njegov oče je igral, vendar ne poklicno.

- ❖ Nagrade in priznanja za njegovo delo niso izostala...

Dobil je Red dela s srebrnim vencem v prejšnjih časih. Red dela s srebrnim vencem nima razlage, ima pa jo Galusova plaketa. Ob otvoritvi Zarje je dobil Prešernovo nagrado mesta Celje. Dobil je tudi Srebrni grb mesta Celje.

- ❖ Odločil se je, da se bo poklicno ukvarjal z glasbo.

Najprej je študiral romanistiko. Potem je šel na Višjo akademijo za glasbo, glasbeno pot pa je nadaljeval kar na 2. OŠ kot profesionalni učitelj glasbe.

- ❖ Vi ste ga pa potem nagovorili, naj konča akademijo. Katerega leta je bilo to?

Diplomiral je pri petinštiridesetih letih, leta 1984. Takrat je končal.

IX. ZAKLJUČEK

Slovenska glasbena dediščina je zelo bogata. O tem pričajo med drugim ohranjene ljudske pesmi in ljudski plesi. Ljudski umetniki, danes neznani, so bili tisti, ki so čutili potrebo in bili sposobni različna razpoloženja in dogodke preliti v besedo in v melodijo. Z melodijo in besedo smo se Slovenci predstavljali drugim narodom po svetu. Od te osnove je z razvojem nastalo umetno pesništvo in glasbeno ustvarjanje. Ljudske pesmi in melodije pa so zapisovali, jim dajali žlahtnejšo obliko in vsebino v veliki meri zborovodje in glasbeno šolani ljudje. Ti so bili nosilci nadaljnjega razvoja te umetnosti, po svojih sposobnostih izredni ljudje. Z izrednimi sposobnostmi v svetu glasbe je bil obdarjen ravno prof. Edvard Goršič. Zanj bi lahko rekli, da mu je glasbena ustvarjalna in poustvarjalna muza podarila obilo bogastva. Le-to je profesor razdal svoji okolici in tudi izven meja svoje domovine vse življenje. V mestu Celje je razgibal glasbeno, predvsem zborovsko dogajanje, vzgojil je cele generacije novih pevcev in bogatil ter kvalitetno dvigal zborovsko petje. V Šentjurju pri Celju je kot ravnatelj glasbene šole pomagal izšolati mnoge odlične glasbenike.

Bil je tudi pesniška duša, kar pričajo njegovi zapiski v raznih kronikah zborov. Z notami je ustvarjal melodijo, z besedami pa pesmi. Zelo rad je imel ljudske pesmi in jih je tudi prirejal za zборе ter jih prepeval ljudem.

Z nalogo smo se trudili prikazati življenjsko pot, ustvarjalno in poklicno delo človeka, nesebičnega, tovariškega, dobrega sodelavca, zadržanega, a duhovitega sogovornika. Tak je bil, žal, že pokojni prof. Edvard Goršič. Nikoli ne bomo izvedeli, kaj vse bi še ustvaril, koliko pesmi in melodij priredil in kolikokrat bi še dirigiral, če bi mu še bilo usojeno živeti.

Če bi bilo kdaj in kje tekmovanje za osebnost mojega kraja, smo prepričani, da bi na njem zmagal prav on.

Iskreno in od srca se zahvaljujemo profesorjevim domačim, ženi Libuški, sinu Matevžu in hčerki Alenki za dovoljenje za objavo naloge.

Slika 11

Mestni park

prof. Edvard Goršič dirigira združenim zborom na zaključni
prireditvi Mladinskega pevskega festivala v Celju

(Vir: zasebna zbirka)

X. LITERATURA IN VIRI

1. Edvard Goršič, Dr. Anton Schwab 1868-1938, slovenski skladatelj, Zavod za kulturne prireditve Celje, 1998
2. Trideseta leta na celjskem, občina Celje,
3. Brošure:
  - Dvajset mladinskih pevskih festivalov v Celju, Celje, Maj 1993
  - Edvard Goršič, Celjsko pevsko društvo
  - Celjsko pevsko društvo, Prešerne pesmi Celjskega pevskega društva

X. 1. PISNI VIRI:

1. Teri Kokalj
2. Rado Frece
3. Alenka Goršič
4. Borut Alujevič
5. Slavko Deržek
6. Tone Goršič
7. Marjan Lebič
8. Marjan Ašič
9. Janko Poklič
10. Mihaela Jezernik

X. 2. USTNI VIRI:

1. Intervju z gospo Goršičevo